Zaterdag 4 December 1943 DAGBLAD 60ste Jaargang, No. 4072

AMIGOE DI CURAÇAO

Voor Gouden en Zilveren Sieraden
ED. H. RAGHUNATH.

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. ags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES. Postbus 14. Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Bij Raghunath
is U terecht.

Groot offensief in Italië.

Geallieerde 5e en 8e legers vallen overal aan.

1500 Ton aan bommen op Leipzig geworpen.

Tijdelijke Regering in Joegoslavië gevormd.

Volgens onbevestigde berichten is de Grote Conferentie afgelopen.

Russen nemen nog 100 plaatsen in Wit-Rusland.

DRIEMOGENDHEDEN-CONFERENTIE AFGELOPEN?

Richard Massock seint uit Londen: Roosevelt, Churchill en Stalin hebben hun bespreking van enkele dagen over de oorlogsstrategie en de toekomst van Europa voltooid in de oude Perzische stad Tabriz, op 100 kilometer van de Russische grens, volgens berichten van de Berlijnse radio. Achter prikkeldraad, mijnenvelden en een cordon van Sovjet-troepen zouden de drie leiders der Verenigde Landen in hun eerste bijeenkomst overeengekomen zijn een ultimatum te stellen aan de Duitsers om „thans op te geven of te „sterven."

Het DNB zeide, dat volgens berichten uit Londen, die in Genève ontvangen worden, de grote drie overeengekomen zijn, dat tien millioen Duitse arbeiders naar de Sovjet Unie zullen worden gedeporteerd. Voorts zouden zij een gedetailleerd plan hebben gemaakt om de Duitse industrie te verdelen onder de zegevierende Geallieerden; men beweerde, dat deze bijzonderheden reeds in Moskou uitgewerkt werden tussen Hull, Eden en Molotov.

De radiostations van de as meldden, dat de eis aan het Duitse volk om Hitler de laan uit te zenden en zich onvoorwaardelijk over te geven of vernietigende aanvallen te ondergaan, zal worden ingelast in het officiële communiqué, dat heden (Zaterdag) zal worden uitgegeven.

De voorspellingen over zulk een spoedige verklaring werden in Geallieerde kringen in twijfel getrokken met het oog op de tijd, die verliep bij vroegere conferenties tussen de beëindiging ervan en de officiële bekendmaking. De hoop van de Duitsers om een vrede bij compromis te verkrijgen, schijnt echter reeds vervlogen te zijn als gevolg van de solidariteit tussen de Verenigde Staten, Groot-Britannië en de Sovjet Unie; en de leiders van de as verborgen nauwelijks hun vrees voor het resultaat van de conferentie.

„Geheel Europa wacht in de grootste spanning", gaf de radio van Boedapest toe. Het DNB voorzag de belofte aan de Duitsers, dat zij de oorlog zullen overleven als natie, indien zij zich ontdoen van de nazies.

„In hun verwacht manifest tot de bevolkingen van Duitsland, Japan en hun bondgenoten", aldus het DNB, „zullen Churchill, Roosevelt en Stalin zich voorstellen als zovele Sinterklazen die wachten om hun geschenken te brengen voor de kinderen, die zoet zijn. Aan het eind van het manifest zullen de kinderen gedreigd worden met de roede als zij niet de goede raad volgen."

„Gelijk het communiqué van Caïro zeide, dat Japan alle gestolen gebieden zal moeten prijsgeven, zo kan Duitslands beperking binnen zijn eigen oude grenzen als een afgedane zaak worden beschouwd."

Voor wat betreft het plan van Moskou om de Duitsers te gebruiken voor de heropbouw van Rusland, deelde de Russische Ambassade te Londen een verslag rond, dat door Ilya Ehrenburg geschreven werd in het „Sovjet Oorlogsnieuws" over het gebruik van de oorlogsmisdadigers voor dat werk. Hij schreef: „Zij die de orders gehoorzaamden, zij die schuldig zijn voor de laaghartige aanvallen op twaalf landen, zij die de huizen van Leningrad bombardeerden, zij die meisjes van de Oekraïne ontvoerden, zij die Hellas deden uithongeren en de vrijheid van Frankrijk schonden, zij allen zullen gedwongen worden de vernielde steden weer op te bouwen, stenen te breken en bomen te vellen en aan te voeren."

Het Japanse Domei-agentschap deelde mede, dat de Minister van Buitenlandse Zaken Mamoru Sjigemitsu een onderhoud van een uur had met den Sovjet Ambassadeur Yakov in Tokio. Daarna confereerde Sjigemitsu met den Duitsen Ambassadeur Heinrich Strahmer „klaarblijkelijk over de Europese situatie."

Het DNB deelde mede, dat alle hooggeplaatste Japanse diplomaten en autoriteiten in China onder leiding van Ambassadeur Tani twee dagen lang in Nanking geconfereerd hebben. In Duitsland kwamen alle leiders der stormtroepen bijeen voor een „bespreking" te Breslau. Hier luisterden zij naar een rede van den Chef Schepmann. Een oproep aan het Duitse volk om zijn verlangen naar vrede te kennen te geven door op Kerstdag — de „dag van vrede" — te staken, werd door het clandestiene „Volksstation" namens de Duitse ondergrondse beweging uitgezonden.

De Duitse radio eindigde haar propaganda-commentaar met te beweren, dat de conferentie opmerkelijk vlug afgelopen is. Zij was van mening, dat ditmaal Stalin de man geweest is, die er het woord gevoerd heeft. „Wij kunnen ons voorstellen wat het communiqué zal zeggen", aldus de radio. „Men zal weer de capitulatie eisen en de nodige bedreigingen doen als daaraan niet tegemoet gekomen wordt. Het communiqué zal praten over de „ware vrijheid" en de „zegeningen" van de democratie". Het Duitse commentaar besloot met de gebruikelijke bewering over „het vertrouwen in de Duitse wapenen en de onschokbare wil om de overwinning te behalen" (Londen, (AP) 3.12).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Te land: Aan het front van het 8e leger is een aanval geopend op de gereed gemaakte vijandelijke stellingen in Midden-Italië na een der hevigste concentraties van artillerievuur van de campagne en bijgestaan door vliegtuigen. Belangrijke hoogten werden veroverd en op sommige plaatsen werd onze frontlinie 3 kilometer vooruitgeschoten. De opmars duurt voort. Aan het front van het 8e leger werden de steden Treglio, Lanciano en Orsogna genomen door onze troepen, wier opmars wordt voortgezet tegen een hardnekkige vijandelijke weerstand. Niettegenstaande talloze mijnen en slopingen vorderen wij langs de weg in de richting van San Vito.

In de lucht: Het vliegveld van Casale werd gisteren aangevallen door zware bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht. Middelzware bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen waren zeer actief boven het gevechtsgebied en in samenwerking met het leger was uiterst doeltreffend. Er vonden ook enkele luchtgevechten plaats in de nacht van 2 op 3 December. Lichte bommenwerpers vielen havens aan de Dalmatische kust en verbindingswegen in Italië aan. Tijdens deze verrichtingen werden 11 vijandelijke vliegtuigen vernield. Een onzer toestellen wordt vermist. In de avond van 2 December vielen vijandelijke vliegtuigen het gebied van Bari aan. Er werd schade aangericht en er valt een aantal slachtoffers te betreuren" (Algiers, (AP) 4.12).

TIJDELIJKE REGERING IN JOEGOSLAVIË GEVORMD.

De Joegoslavische radio maakte bekend, dat een tijdelijke regering gevormd is om de duizenden vierkante kilometers, die in Joegoslavië op de Duitsers bevrijd werden, te besturen. 150 Afgevaardigden kwamen bijeen. Dr. Ivan Ribar, de eerste President van de constitutionele vergadering na Wereldoorlog I, werd verkozen tot President van het nieuwe Parlement. Men zal een nieuwe grondwet maken. Tito, de mysterieuze guerrilla-leider, werd verheven tot de rang van Maarschalk en Hoofd van het Comité voor de Nationale Defensie. Er werden drie Vice-Presidenten benoemd. Deze zijn: Mosa Pijde, een Serbische journalist; Ivan Augustincic, een Croatische beeldhouwer en Josip Rus, een Sloween. Tito's assistenten in het Comité voor de Nationale Defensie zijn: Blado Ribuikar, een Serb, en Bozidar Magovas, een Croatische journalist. De Afgevaardigden benoemden Josip Smodlaka, een Croaat, die vroeger Joegoslavisch Gezant bij de Heilige Stoel was, tot Minister van Buitenlandse Zaken. Voorts werden ministeries gevestigd van Binnenlandse Zaken, Heropbouw, Bos- en Mijnwezen (Londen, (AP) 4.12)

AANSLAG OP ROOSEVELT VOORKOMEN.

William Carlson, Inspecteur van de geheime politie in het district van Detroit, deelde mede, dat de geheime politiek de vorige maand een plan verijdeld heeft van een geestelijk onevenwichtigen man om Roosevelt te vermoorden. De man, Harold Best, 38 jaar oud en vroeger fabrieksarbeider, werd op 23 November gek verklaard tien dagen na zijn arrestatie, aldus zeide Carlson. In een hospitaal te Washington wacht hij op overbrenging naar een hospitaal voor geesteszieken.

Carlson zeide, dat de echtgenote van Best den autoriteiten op de hoogte bracht van het plan van haar echtgenoot nadat zij een brief van hem ontving.

Carlson zeide: „Best beschreef hoe hij de militaire wacht bij het Witte Huis passeerde. Dit geschiedde terwijl de soldaten bezig waren een vrachtauto te ontladen en hij overwoog juist of hij een geweer van een der soldaten zou stelen toen hij ontdekt werd." Best vertelde aan de agenten, dat hij „electrodes had lopen door zijn hersenen en dat zij hem zeiden om Roosevelt van kant te maken" (Detroit, (AP) 3.12).

KNOX OVER DE BOUW VAN MARINE-SCHEPEN.

De Noordamerikaanse Secretaris van Marine Frank Knox zeide op een persconferentie, dat ongeveer een dozijn vliegdekschepen van alle soort de vorige maand gereedkwam. In een overzicht van het scheeps- en vliegtuigbouwprogram zeide hij, dat het aantal schepen dat in November voltooid werd, een „nieuw record" gevestigd heeft. Hij zeide, dat twee klassen van gevechtsschepen — vliegdekschepen en torpedojagers-escortes — vooral naar voren komen in dit nieuw record.

„Meer dan een kwart millioen ton waterverplaatsing werd voltooid aan marineschepen van alle soort; dit is verreweg het grootste percentage aan gevechtsschepen dat in een maand gereedkwam."

„Wij hebben ook belangrijk meer dan 2000 vliegtuigen in ontvangst genomen; in feite hebben wij bijna 2000 gevechtsvliegtuigen en bommenwerpers ontvangen".

Bij het bespreken van het program voor torpedojager-escortes zeide Knox: „In October 1942 deelde President Roosevelt aan de Marine en andere centra voor de oorlogsproductie mede, dat hij vooral wilde, dat wij op zijn minst 260 van deze torpedojager-escortes zouden bouwen in 1943...... Ik ben blij vandaag te kunnen mededelen, dat aan dit weekeind het totaal van 260 torpedojager-escortes door de Marine zal worden bereikt, gelijk door den President gevraagd.

En aan het eind van dit jaar zal het totaal van de nieuwe torpedojager-escortes ongeveer 300 bedragen". (Washington, (AP) 3.12).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 3 December vervolgden onze troepen ten Noord-Westen van Gomel hun offensief en veroverden zij in bestormingen meer dan 100 plaatsen.

Onder de veroverde plaatsen behoorden de volgende grote: Sjaptsjitsy, Dovsk, Tverzjin, Malasskovitsj, Dovtsy, Krasnitsa, Kamenka Riskovskaya, Mayerzina, Timy, Sjtoknaya, Ugli, Novaya Sloboda, Staraya Rudnya, Perevitsji, Krugovets, Rudenko, Stepnya en het spoorwegstation Soltanovka.

In andere sectoren van het front vonden verkenningsactiviteiten alsook artillerie- en mortierenduels plaats. Tijdens de dag van 2 December vernielden of ontwrichtten onze troepen aan alle fronten 17 vijandelijke tanks. 20 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten en door het afweervuur". (Moskou, (AP) 3.12).

BOMBARDEMENT.

Het Nederlandse Marinevliegtuigescadre, heeft Woensdag deelgenomen aan het bombarderen van fabrieken te Albert in Noord-Frankrijk.

Het nieuws van vandaag.

Vandaag kan weer gesproken worden van de opmars naar Rome. Na geruime tijd van schermutselingen tussen patrouilles, artillerieduels en af en toe venijnige uitvallen, hebben beide Geallieerde legers in Italië — het 5e en het 8e — een groot offensief geopend. Het 8e leger viel reeds enkele dagen krachtig aan om de Duitse Sangro-linie te doorbreken. Aldus geschiedde en de nazies moesten zich overhaast terugtrekken om in andere sectoren niet in de flank genomen te worden. Na een reusachtige beschieting van de Duitse linie heeft ook het 5e leger van Generaal Mark Clark een verwoede aanval geopend en reeds belangrijke vordering gemaakt. Enkele van de plaatsen, die genomen werden langs het gehele Italiaanse front zijn Calabrito, Casoli, San Vito Chietino, Treglio, Lanciano en Orsogna. Het doel dat de Geallieerde soldaten zich gesteld hebben in hun nieuwe onderneming is: met Kerstmis in Rome te zijn.

In Wit-Rusland vallen de Sovjets nog krachtig aan en nog 100 plaatsen kwamen in hun bezit. Hiertoe behoren Dovsk, een spoorwegknooppunt op 28 kilometer ten Noord-Oosten van Rogatsjev, en Tanovka, op slechts 20 kilometer ten Zuid-Oosten van Zljobin aan de Gomel-spoorlijn. Ten Westen van Kiev, in de Dnjepr-bocht en aan de beneden-Dnjepr is de strijd vrijwel tot stilstand gekomen als gevolg van de zware regenval, die het terrein in een grote modderpoel omzet.

Joseph Stalin is nu misschien weer op weg naar Moskou na de grote conferentie in Iran met Churchill en Roosevelt. Vele bespiegelingen worden gehouden over de beslissingen, die daar genomen zijn en vooral de nazie-propaganda is in de weer om het verwachte resultaat zo veel mogelijk te beknotten. Men zegt, dat de Geallieerde leiders Duitsland een ultimatum zullen stellen om zich over te geven en ook, dat een poging zal worden gedaan om Duitslands vazallen weg te lokken. Vooral het woord van Stalin — zo zegt men — zal van grote invloed zijn op de bevolking Burgarije en andere Balkan-landen.

Uit Joegoslavië komt vandaag het bericht, dat er een tijdelijke regering gevormd is, welke de duizenden vierkante kilometers zal besturen, die door Tito's Bevrijdingsleger worden beheerst. Dr. Ivan Ribar werd verkozen tot President van het nieuwe Parlement. Tito kreeg de rang van Maarschalk.

Sir Arthur Travers Harris, Hoofd van het Britse Bommenwerpercommando, heeft Herr Goering in de afgelopen nacht mooi bij de neus genomen. Tot nu toe was de traditie gevestigd, dat Berlijn altijd op zijn minst twee nachten achtereen werd aangevallen.

De nazies verwachtten in de afgelopen nacht dus weer een aanval op Berlijn en trokken er hun nachtjagers samen. De Raf toog uit in de richting van Berlijn. Herr Goering zond zijn toestellen de lucht in; de Raf zwenkte naar het Zuiden en verraste het haast onverdedigde Leipzig met een lading bommen van 1500 ton. Ook een mooi Sinterklaascadeau!

V... — WEST-END
ZATERDAG 7 p. m. — ZONDAG 8.30 p. m.
twee bekende sterren . . . . . in een ontroerende drama
SPENCER TRACY-HEDY LAMARR
in
I TAKE THIS WOMAN
VERRE TEASDALE—KENT TAYLOR—LARRAINE DAY.
Ik heb vele mannen gekust, zegt zij . . . en het heeft voor mij nooit iets anders beteekend dan alsof ik mijn handen waschte.
f. 1.25—f. 0.75 Kinderen geen toegang.

Zaterdag 9 p.m. Zondag 10.30 a. m. en 6.30 p. m.
Na jaren verschijnt SHIRLEY TEMPLE weer op het witte doek in:
„KATHLEEN"
met: HERBERT MARSHALL—LARRAINE DAY.
Een emotievolle en menschelijke geschiedenis,
f. 1.25—f. 0.75, Kinderen de helft
10.30 en 6.30 p. m.

Zondag 4.30 p.m.
Universal Presenteert
„Man from Montana"
JOHNNY MACK BROWN
FUZZY KNIGHT
BUTCH en BUDDY.
Een film vol muziek . . . . gevecht . . . actie.
f. 1.— f. 0.50. Kinderen de helft.

STEMMEN UIT BEZET NEDERLAND—III

Regering en volk in de tijd van overgang.

Uit het sluikblad „Vrij Nederland":

„Er zal aanvankelijk een regering nodig zijn, die met krachtige hand het bewind voert, echter met vermijding van alles wat zweemt naar dictatuur. Ter handhaving van orde en rust en niet in de laatste plaats ter bescherming van allen, die van goede wil zijn, zal de staat van beleg aanvankelijk noodzakelijk zijn. Daarnaast zal snel recht moeten worden gedaan over landverraders en andere misdadigers."

Hare Majesteit de Koningin, op 24 April 1943.

Op welke manier ons land weer vrij zal worden, is een vraag, waarop alleen de toekomst antwoord kan geven. De historische dagen der vrijwording kunnen ons het oorlogsgeweld in zijn meest felle vormen weer doen gevoelen, zij kunnen ons ook de vrijheid bij stille verrassing hergeven, al lijkt ons dit laatste niet erg waarschijnlijk. Maar hoe het ook zij met of zonder invasie, één ding blijft heel zeker. Nederland zal zijn vrijheid terugvinden in een onbeschrijfelijke verwarring, een ware chaos op materieel en geestelijk gebied.

Zoals de Duitser bij een inval of huiszoeking in een particulier huis alle kamers overhoop haalt en de inhoud der kasten over de grond smijt of vertrapt, de bewoners terroriseert of gevangen neemt en hun eigendommen steelt, zó heeft de Duitser sedert 10 Mei 1940 onze ordelijke Nederlandse huishouding ontwricht, het bestuur verlamd en de bevolking arm en zwak gemaakt.

Totale ontreddering is het beeld, dat zich aan ons zal voordoen. Openbare diensten, landelijke en gemeentelijke bestuursapparaten door den vijand gedesorganiseerd, administratie door vaderlandse sabotage vernietigd en onbruikbaar geworden, vitale bedrijven wellicht vernield, de voedselvoorziening aangewezen op aanvoer van overzee en bemoeilijkt door gebrek aan interlocale communicaties en vervoermiddelen, handel en verkeer ontdaan van goederen en allernoodzakelijkste transportmiddelen, het productie-apparaat door bombardementen vernield of door Duitse roof lamgeslagen, kortom het economisch leven totaal ontwricht en het sociale leven totaal kapot, de bevolking verarmd en de staat met zware schulden.

Voorts heeft de bezetter ons enige jaargangen van het Verordeningenblad nagelaten, die alle mogelijke questies over eigendomsaanspraken en andere ingewikkelde juridische geschillen zullen veroorzaken.

En ook onze mannen zullen bij honderdduizenden uit Duitse fabrieken, gevangenissen en concentratie-kampen terugkeren, slecht gevoed, wellicht ziek en uitgeput en door maanden- of zelfs jarenlange scheiding vervreemd van ons volksleven en hun gezinnen, waarin zij zoveel mogelijk hun plaats moeten hernemen.

Wellicht zal in veel gevallen eerder herstel kunnen plaats vinden dan wij nu vrezen en in dit verband herinneren wij aan het werk der Verenigde volken en de United Nations Relief Administration, die middelen beraamt tot onmiddellijke hulpverlening en herstel na de vrijwording der bezette gebieden.

Het behoeft echter geen nader betoog, dat de toestanden, die wij hier summier schetsen, een vorm van staatsbestuur noodzakelijk maken, waarin snel kan worden beslist en snel kan worden gehandeld. Daarom zeide Hare Majesteit de Koningin in haar radio-rede op 24 April jl. „Er zal aanvankelijk een regering nodig zijn, die met krachtige hand het bewind voert".

Het is nodig er op te wijzen, dat de inrichting van ons staatsbestuur, direct na de bevrijding uiteraard slechts voorlopig kan zijn. In dit stadium moet nl. orde op zaken worden gesteld, terwijl ons volk tevens gelegenheid moet hebben rustig en in vrije discussie de fundamenten te leggen voor het herboren Vaderland.

Het verheugt ons dat Hare Majesteit voor deze tijd een krachtig bestuur eist, waaraan een samenvallende restrictie heeft gesteld: .... „met vermijding van alles wat zweemt naar dictatuur" [onduidelijke, maar letterlijke text van het origineel — Red. Amigoe].

Bij de vele discussies, die tijdens de bezetting in ons land over dit onderwerp zijn gevoerd, kwamen de uitdrukkingen „autoritair gezag" en „militair bewind" steeds weer naar voren. Wat men onder autoritair gezag verstond, was vaak, allerminst duidelijk, slechts hierover was men het eens, dat er minder gepraat en meer gehandeld moest worden. Toegepast op de overgangstijd vragen deze stemmen dan voedsel om een militair bewind.

Wij zijn van mening, dat noch van autoritair gezag (een onbestemd begrip, dat bovendien een politieke bijsmaak heeft), noch van militair bewind sprake mag zijn. Zowel het een als het ander riekt naar dictatuur, en wanneer er iets is, waarvan ons volk een diepe afkeer heeft en een hartgrondige haat heeft leren koesteren, dan is het brute macht zonder zedelijk gezag. Of deze macht door een burgerlijk of militair bewind wordt geoefend, doet minder ter zake. Te lang reeds heeft ons volk de macht in schrikbewind (?) gezien, dan dat het deze in de dagen der nieuwe vrijheid nog zou kunnen verdragen.

Regering en volk 2.

Dit wil echter niet zeggen, dat er onmiddellijk na onze bevrijding geen militair gezag moet zijn. Integendeel, de Staat van Beleg, waarbij dus het burgerlijk bestuur gedeeltelijk aan het militair gezag gesubordineerd wordt, zal, onmiddellijk, nodig zijn, wil het schapen van orde en rust, de veiligheid des burgers, het snel nemen van bestuursbesluiten en het snel berechten van landverraders gewaarborgd zijn [1].

1) Zoals men weet heeft Hare Majesteit in hoogstderzelver rede van 23 November 1943 reeds beloofd, dat dit militair bewind „enige weken of misschien slechts enkele dagen zal duren" — Red. Amigoe.

Maar deze Staat van beleg dient wel te worden onderscheiden van een militair bewind. Hij zal als noodmaatregel (zolang dus de normale burgerlijke en politiële middelen ontoereikend zijn) slechts „aanvankelijk", overeenkomstig de woorden van onze Koningin, nodig zijn. Hij dient dan ook onmiddellijk te worden opgeheven zodra het oorlogsgevaar is geweken, of de in- en uitwendige veiligheid van het Rijk niet meer aan dringend gevaar bloot staat. (Artikel 1 en 3, Wet op de Staat van Oorlog en Beleg).

Reeds tijdens de staat van beleg nu is een krachtige burgerlijke regering nodig. Hoe zij er precies uit zal zijn, valt moeilijk te zeggen, maar wel zal zij democratisch van karakter moeten zijn en zedelijk gezag moeten hebben. De burgerlijke vrijheden, o.a. het recht om in woord en geschrift een vrije discussie te voeren, moeten onmiddellijk worden hersteld om het volk de gelegenheid te geven zijn politieke vorm te vinden.

Het zedelijk gezag moet niet alleen afhankelijk zijn van de erkenning der democratische vrijheden, maar bovendien worden gegarandeerd in de keuze der Regeringspersonen en uitgebreide delegatie van bevoegdheden aan het burgerlijke bestuur-apparaat in provincie en gemeente. Met instemming citeren wij in dit verband het Parool van 10 Mei jl. dat schreef:

„Wij menen dat het vooral de Commissarissen der Koningin in de provincies en de burgemeesters zijn, in wier personen tijdelijk versterkte „militair gerichte" bevoegdheden geconcentreerd moeten worden."

En tenslotte achten wij het noodzakelijk, wijl herstel van de parlementaire regeringsvorm in de overgangstijd om technische redenen niet mogelijk zal zijn, dat de Regering door middel van politieke advies-colleges, bestaande uit mannen, die geacht kunnen worden het volksvertrouwen te bezitten, wordt bijgestaan.

Het is een moeilijke materie, de staatsrechtelijke vorm zal wellicht al doende moeten worden gevonden. In rubrieken, naar wat van de overzijde tot ons is gekomen: Koninklijke redevoeringen en publicatie in het Londense „Vrij Nederland" van 8 November 1942, menen wij dat Regering en Volk elkaar hierin zullen vinden. Het gaat er alleen om, dat reeds in de overgangstijd een gezonde basis wordt gelegd voor een hernieuwd, democratisch landsbestuur.

Op één punt willen wij hier nog wijzen. Vragen wij van het Overgangsbewind de krachtige wil tot regeren met erkenning van de vrijheidsdrang van ons volk, van het volk zelf wordt de krachtige wil tot gehoorzamen geëist. Wij moeten waken tegen een — begrijpelijke — psychische reactie op het verdwijnen der Duitse bezetting, die een zekere beuheid van de humaniteit voor verordeningen en bevelen met zich brengt.

Naar binnen en naar buiten (Indië) zal van heel het volk uiterste krachtinspanning worden gevraagd. De daartoe noodzakelijke Regeringsbesluiten en wetten dienen snel te worden uitgevoerd en nagekomen. Zelftucht en volledige medewerking zal daartoe van iederen burger worden gevergd, niet in het minst ook om de gerechtigheid haar loop te doen hebben in een snelle en doelmatige berechting van landverraders en allen die van den bezetter hebben geprofiteerd.

De wedergeboorte in ons politiek denken, de herleving van de public spirit in ons volk mogen een waarborg zijn tegen laksheid en bandeloosheid!

Een krachtig bewind en een sterk bewust levend volk zullen in wederzijds begrip de weg moeten vrijmaken voor constructieve arbeid en aldus ons ontredderde vaderland beschermen en doen herrijzen!

EENMAAL LIDO'S klant
MOEILIJK ......
naar een ander pand.

SNOEP

Staat natuurlijk No. 1 op het program van de goede SINT en en daarbij vanzelf:

Sterstraat Bazaar

als de Snoepzaak bij uitstek.

Speciaal voor deze gelegenheid hebben wij de voorraad extra aangevuld met allerlei

CHOCOLADEREEPEN,

BESCHUIT in doozen, een enorme sorteering

SUIKERWERK,

Chocolade bon-bons in luxe verpakking alswel afgewogen enz. enz.

DE KEUS IS AAN U.

Aanbevelend:

STERSTRAAT BAZAAR

Sterstraat (tegenover Wilhelminaschool).

C I N E L A N D I A

ZATERDAG 4 — ZONDAG 5
8 PM 8.30 PM

ÉÉN GROOT VERHAAL moest geboren worden uit al de moed, die in deze tijden getoond wordt . . . .
ÉÉN GROOT VERHAAL dat in onze gedachten zal blijven voortleven, lang nadat het gebulder der kanonnen zal zijn weggestorven . . .

JOHN STEINBECK's nu reeds WERELDBEROEMD GEWORDEN BOEK:

„The Moon is Down"

thans op werkelijk magistrale wijze op het doek gebracht door 20th CENTURY FOX

IS DIT VERHAAL . . . ! !

De geschiedenis van een volk, dat overrompeld, maar niet verslagen is . . .
— van het bezette land, dat nimmer den moed laat zinken . . .
— van 's menschen onoverwinnelijken geest, waarop de indringer niet gerekend had . . .

Hoofdrollen: CIR CEDRIC HARDWICK — HENRY TRAVERS.

ROXY-THEATER

Zaterdag 4 — Zondag 5
7 p.m. 10.30 a.m.
9 p.m. 8.30 p.m.
Een Film om van te Smullen ! !
BOB HOPE
&
DOROTHY LAMOUR
in Samuel Goldwyn's
„They Got Me Covered"
[De Fenomenale verslaggever]
Een Oer-Komische Geschiedenis!
Een schaterlach van begin tot eind!
't Gaat over: Washington . . .
. . . en spionnen . . .
. . . en sinistere figuren,
die Uw haren te berge zullen doen rijzen! . . . en tusschen dit alles: BOB HOPE, de reporter ! !
Medewerkers: Lenore Aubert, Otto Preminger (de mof uit „Pied Piper") Edward Cianelli — Marion Martin, Donald Meek
„THEY GOT ME COVERED"
'n Bob Hope-film! 'n kolossale film!
'n Dorothy Lamour-film! 'n heerlijke film!

Een Groot Verhaal! Een Groote Film! [1.25 — 0.75. Geen kinderen.]

CINELANDIA ZONDAG 5 Dec. om 6.30 p.m.
SPECIALE KINDERVOORSTELLING TER VIERING
ST. NICOLAAS-DAG!
De boeiende COWBOY film, vol SPANNING en EMOTIE,
„TWILIGHT ON THE TRAIL"
met de cowboy, die ieder zoo graag mag: WILLIAM BOYD. Entree: fl. 1.00 en fl. 0.50. Kinderen betalen de helft.

ROXY 4.30 p.m. ZONDAG 5 DEC. 6.30 p.m.

RICHARD GREEN in de buitengewoon actueele film
„FLYING FORTRESS"
(„VLIEGENDE FORTEN")
De machtige bombardements-vliegtuigen, waarmede wij strijden voor de Geallieerde Overwinning!
1.00 — 0.50 — 0.25. Kinderen de helft.

GLORIA WARREN, Curaçao's lieveling . . . . in
„ALWAYS IN MY HEART"
met: Kay Francis — Walter Huston, Borah Minevitch en zijn mondharmonica-troep.
De film, die U nogmaals MOET zien!
1.25, 0.75, 0.30. Kind. beneden 12 jaar niet toegelaten.

CURAÇAO

MONSEIGNEUR P. I. VERRIET TERUG.

Hedenmiddag keert Z.H.E. Mons. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao, van Zijn vormreis naar Aruba op Curaao terug.

VERENIGINGSNIEUWS.

— St. Thomas Kring: Morgenavond 20 uur St. Nicolaasbijeenkomst op de Bisschoppelijke Nijverheidsschool. Komt allen op.

— K.S.C.: Programma voor Zondag 10 uur: Grote bekerwedstrijd Sithoc — Staco; 15 uur D.S.C. — C.S.R. 2 (competitie); 16 uur Ajax — C.S.R. 1 (competitie), (Scheidsrechter Pablo Scorea.

GESLAAGD.

Uitslag van het op 1 December 1943 in het Sanatorium „Het Groene Kruis" gehouden examen voor diploma A Ziekenverpleging. Geëxamineerd: 4 candidaten; afgewezen: géén; geslaagd: Mejuffrouw H. Alders; de Heer L. A. F. Beerensteyn; Mejuffrouw E. A. C. van Noortwijk; Mejuffrouw M. de Windt.

DE „KNICKERBOCKERS" IN NEW YORK TERUG.

De Heren Alexander Tailleur en Albert Balink van „Knickerbocker Weekly" zijn al weer aan het werk getogen na hun terugkeer te New York. De vele notities, die zij maakten bij hun bezoek aan Curoçao en Aruba, worden door hen verwerkt tot een artikel dat tegen eind Januari gepubliceerd zal worden.

De Heren zijn zeer dankbaar voor de grote steun die zij hier hebben mogen ondervinden, o.a. van het Gouvernement van Curaçao en de talloze vrienden die hun reis tot een succes hebben helpen maken.

KRUIS VAN VERDIENSTE.

Anton Zwart 21 jarig zeeman, heeft in New York gisteren het Kruis van Verdienste gekregen voor moedig gedrag in de buurt van Kreta aan boord van het s.s. Peanland.

Verkoop bij Inschrijving

In opdracht van de Curaçaosche Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd, biedt ondergeteekende bij inschrijving te koop aan, en zulks in den toestand, waarin zij zich bevindt, met uitsluiting van elke vrijwaring: een automobiel, merk Studebaker, 4 deurs, met 2 reservebanden, in eigendom toebehoorende aan den Heer H. J. Isbrücker, zich bevindend in Nederland.

Inschrijving geschiedt door middel van gesloten, onderteekend en van naam en adres voorzien geschrift, tegen bewijs van ontvangst in te dienen vóór Zaterdag 11 December 1943 ten kantore van ondergeteekenden notaris, alwaar de biljetten op Maandag 13 December 1943 des voormiddags om 9 uur door een vertegenwoordiger van de Commissie zullen worden geopend, waarbij elke inschrijver, desverkiezende, tegenwoordig mag zijn.

Omtrent de gunning beslist de Commisie, waarna aan den betrokken inschrijver wordt kennisgegeven.

De automobiel bevindt zich in een ongenummerde garage in de Bankasteeg, alwaar zij op Donderdag 9 December 1943, des voormiddags van 9 tot 12 uur te bezichtigen is en verder in overleg met de Commissie.

Mr. A. A. G. Smeets

Te koop aangeboden

Zitkamer ameublement best: uit:
1 Canapé. 4 Stoelen. 1 Tafel.
Te bevragen
Silinja 146. B

Te koop aangeboden

Eenig meubilair
Tennisracket (nieuw)
van Drie
Weg naar Noord
Oranjestad

WAARSCHIJNLIJK TOCH GEEN MEDEWERKING.

In het Surinaamse nieuwsblad „De West" stond gisteren, dat de gekozen Statenleden, waarschijnlijk geen wijziging zullen brengen in hun besluit niet mede te werken aan de wetgevende arbeid, ondanks het recente Koninklijk Besluit, waarin werd gezegd, dat een onderzoek door de Kroon niet nodig wordt geacht.

Gosen's Novelties
Hoek Heerenstraat — Breedestraat

Voor de a.s. SINT NICOLAAS
en KERSTFEESTEN
offreeren wij een zeer mooie collectie
Geschenk-artikelen
voor Dames en Heeren.
voor Jong en Oud.

WEST-END RESTAURANT
TELEFOON 2016
WIJ SERVEEREN ALTIJD DE BESTE SCHOTELS
VERSCHE KREEFT — GEBRADEN KIP.
RIJSTAFEL

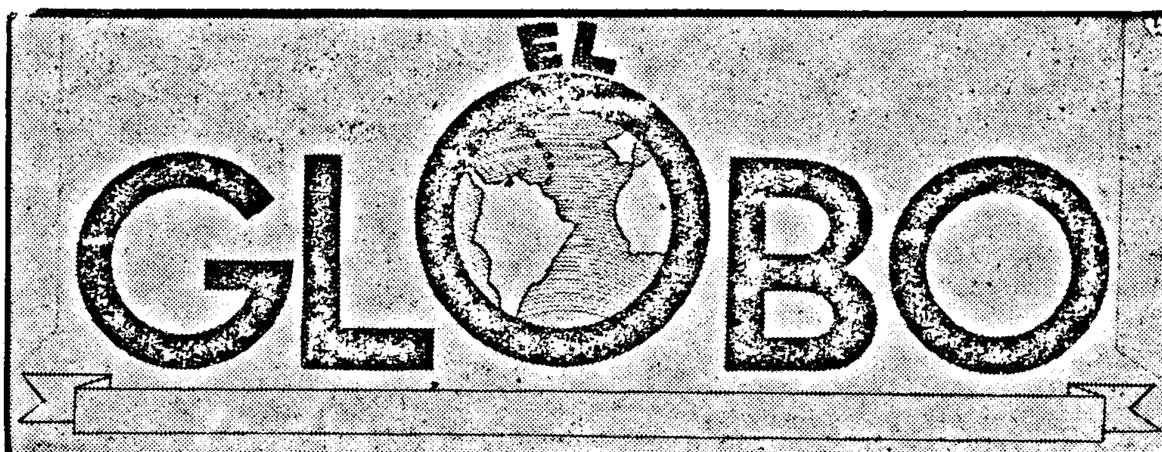
CINELANDIA & ROXY

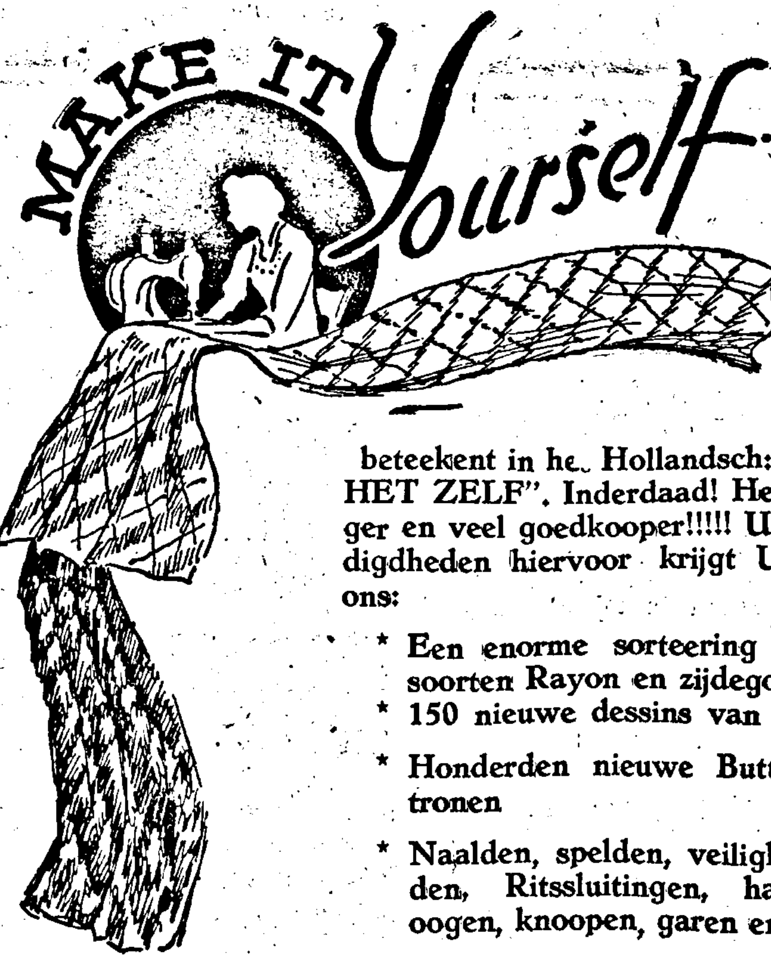
Presenteert

Zaterdag en Zondag in alle voorstellingen UNIVERSAL NEWS REEL met het bezoek van

H. K. H. Prinses Juliana aan Suriname.

— Het eerste bezoek van PRINSES JULIANA van Nederland aan Nederlandsch Guayana. Dit is de eerste keer dat zij een vrij Nederlandsch Staatsdeel betreedt, sinds haar vertrek uit Nederland in 1940.
De Amerikaanse soldaten in Suriname deden mee aan de parade.
De Klanten - en Kleurenrijkdom van bloemen, muziek en dans toonen de betoverende schoonheid van dit eiland.
Gedurende haar trip vloog de Prinses boven de Nederlandsche eilanden, bezittingen in de Caraïbische zee, alvorens naar Canada terug te keren.

beteekent in het Hollandsch: „MAAK HET ZELF". Inderdaad! Het is vlugger en veel goedkooper!!!!! Uw benoodigdheden hiervoor krijgt U alle bij ons:

* Een enorme sorteering van alle soorten Rayon en zijdegoed
* 150 nieuwe dessins van Tobralco
* Honderden nieuwe Butterick-patronen
* Naalden, spelden, veiligheidsspelden, Ritssluitingen, haken, en oogen, knoopen, garen enz. enz.

KOMT U ZELF OVERTUIGEN DAT U BIJ ONS TERECHT BENT, WANNEER U OP GOEDKOOPE WIJZE GOED GEKLEED WILT GAAN.

VERDER KREGEN WIJ AAN:

* Nieuwe sorteering dameskousen
* Tropische Poplin Regenjassen voor Dames en Heeren
* Vloerkleeden van prima-kwaliteit (in Argentinië vervaardigd)
* Beddelakengoed (2.04 Meter breed) ƒ 2.— p/meter
* Witte en gekleurde tafellakens
* Beddelakens en kussensloopen
* Van Raalte onderjurken
* Nagellak
* Meisjesbadpakken (heele kleine maten voor de kleine „baby")
* Echt Leeren Aktetasschen
* Wit katoen (92 c/m breed)

Een Groote Sorteering
SINT NICOLAAS CADEAUX!

BAVARIA COSTEÑA HET COLOMBIAANSCHE BIER met den HOLLANDSCHEN Smaak.

De Ster van Franco daalt.

Robles somt 8 gevallen van Spaanse steun aan de nazies op.

Openbare brief aan den Spaansen Minister van oorlog vraagt herstel der monarchie

Henry W. Bagley seint uit Londen: Enkele openbare brieven, waarvan een de Spaanse Regering beschuldigt van volle steun aan de Duitse oorlogsinspanning, doen in Spanje de ronde. Zij eisen het aftreden van Dictator Franco[1]) en het herstel van de monarchie om het land te redden van de ernstige gevolgen ener pro-Duitse politiek.

De meest opvallende brieven, volgens inlichtingen uit Spanje, zijn twee die geschreven werden door José Maria Gil Robles, den vroegeren leider van de bond van rechtse partijen, die thans in Portugal woont. Het afschrift van een dezer brieven werd in Londen ontvangen. De andere brieven zijn van de leden van de twee leidende monarchistische groepen: de Bourbons en de Carlisten.

Franco heeft geen neiging vertoond te buigen voor deze eisen en zelfs heeft hij zijn hoogsten generaal teruggeweʒen toen deze hem mededeelde, dat de tijd gekomen is om Don Juan op de troon te plaatsen. Hoewel Franco's aanspraak op het leiderschap in Spanje afhankelijk is van zijn verkiezing door de generaals aan het begin van de burgeroorlog, heeft de Caudillo hun onlangs medegedeeld, dat zij het mis hebben over de noodzaak om de monarchie te herstellen en dat zij zijn orders moeten gehoorzamen.

In zijn brief aan Generaal Carlos Asencio, den Spaansen Minister van Oorlog, zeide Gil Robles, dat „een zeer ernstig ogenblik voor Spanje nadert." De volgende argumenten noemde hij als steun voor zijn beweringen dat de „buitenlandse politiek van Spanje volkomen ten gunste van de asmogendheden is:

a) Aan het Oostelijk front vecht tegen een der Geallieerden een divisie, die zeker niet uit vrijwilligers bestaat (de zogenaamde Blauwe divisies, die met de Duitsers aan de strijd tegen Rusland deelnemen en het onderwerp waren van een protest door de Britse Regering ten gevolge waarvan vele leden ervan naar Spanje zijn teruggekeerd).

b) Het Hoofd van Staat heeft herhaaldelijk in zijn redevoeringen verkondigd, dat Duitsland de overwinning zal behalen, en legde verklaringen af, die duidelijk kwetsend waren voor de Geallieerden.

c) De pers heeft openlijk haar pro-Duitse gezindheid te kennen gegeven en bracht de Regering in opspraak, aangezien de pers rechtstreeks geïnspireerd, geleid en zelfs uitgegeven werd door officiële elementen.

d) De Falange partij heeft betogingen georganiseerd tegen Groot-Britannië, die aangemoedigd en zelfs voorbereid werden door een minister.

e) Tanger is militair bezet met schending van internationale verdragen.

f) De Britten zeggen, dat zij (zelfs met afschriften van officiële briefwisselingen met Duitsland) afdoende bewijzen in hun bezit hebben van ernstige vijandelijke handelingen tegen de Geallieerden, gepleegd met medeweten van de Spaanse Regering, zoals het bevoorraden van duikboten in Spaanse wateren, het plaatsen van bommen op Britse schepen, die in onze havens voor anker lagen, het installeren van draadloze stations aan de kust van de Straat (van Gibraltar) om de Duitse duikboten op de hoogte te brengen van de bewegingen van Geallieerde convooien, tengevolge waarvan ernstige verliezen veroorzaakt werden op de meest critieke momenten van de slag om Malta enz.

g) Spaanse officiële kringen hebben van tijd tot tijd de solidariteit van de Spaanse beweging met de totalitaire régimes betuigd en zelfs op plechtige en categorieke wijze verklaard, dat de Spaanse burgeroorlog niets anders was dan het eerste bedrijf van het grote drama des huidigen oorlogs.

h) Onder Duitse druk zijn onderdanen van de bezette landen, die geen leden zijn van de strijdkrachten, in concentratiekampen gezet. Dat zijn o.a. zulke vooraanstaande politieke figuren geweest als den Premier en Minister van Buitenlandse Zaken van België, die in 1940 op verzoek van Himmler werden gearresteerd en in Barcelona gevangen gehouden tot zij wisten te ontsnappen."

De brief aan Generaal Asencio zeide voorts: „In de landen van Amerika heeft de haat tegen Spanje grenzen bereikt, die vroeger nooit gekend waren. Aguirre (Jose Antonio Aguirre, de uitgeweken President van de Baskische Republiek) werd met bloemen en vlaggen ontvangen in Uruguay en gehuldigd in de meest aristocratische club van Buenos Aires. In Montevideo kan de Spaanse vlag niet worden gehesen op onze Ambassade. Dikwijls beletten de menigten de Spaanse soldaten om in de havens van Cuba aan land te komen. In Mexico zijn de Roden de baas. In Venezuela bezetten de linksen hoge posten. In Colombia heeft de Regering het Parlementsgebouw afgestaan voor een bijeenkomst van belangrijke Spaanse linksen.

In de Verenigde Staten is slechts het feit, dat men vijand van Franco is, voldoende om allerlei aanzien en hulp te krijgen. Een krachtige linkse stroom zal na het einde van de oorlog over de wereld gaan. Is het niet de jeugd, die zal beslissen of de wereld de handhaving van een régime zal toelaten, dat zo nauw met Duitsland verbonden is en dat de Roden overal beschuldigen van allerlei misdaden?"

Gil Robles zeide ook, dat Franco de Geallieerde houding verkeerd voorstelt aan het Spaanse volk. Over het onderhoud tussen Franco en den Britsen Ambassadeur Sir Samuel Hoare zeide Gil Robles: „De wereldpers publiceerde telegrammen, die door officiële kringen te Madrid verzonden werden en waarin werd gezegd, dat in een onderhoud, gekenmerkt door een grote hartelijkheid, Hoare allerlei verzekeringen aan Franco gaf. Ogenblikkelijk gaven de Britse radio en pers een rechtzetting van officiële aard, waarbij gezegd werd, dat ver van verzekeringen te geven de Ambassadeur nadruk legde op de protesten tegen de handelingen van de Spaanse Regering in tegenstelling tot de belangen der Geallieerden."

Gil Robles verklaarde ook: „Het is absoluut waar, dat bij deze samenkomst Hoare sprak als vriend van Spanje en niet als Ambassadeur, toen hij Franco vroeg of hij niet geloofde, dat bij de vredesconferentie Rusland vertegenwoordigd zal zijn in een sterke positie — en wie Spanje dan zal verdedigen."

De Britse Regering heeft bij Franco geklaagd over de anti-Britse en anti-Geallieerde handelingen, maar heeft nooit Spanje er openlijk van beschuldigd de scheepvaart van de as te helpen of Britse schepen te schaden.

Kort geleden veranderde Franco de pro-Duitse politiek van Spanje in — wat hij noemde — een „waakzame onzijdigheid."

In zijn betoog voor het herstel van de monarchie verklaarde Gil Robles, dat de as de oorlog verloren heeft en „als Spanje naar de vredestafel gaat in zijn huidige politieke toestand zal zijn zetel zijn op de bank der overwonnenen. De Geallieerden zullen Franco noch de Falange vergeven. Tot nu toe bleven zij zwijgen omdat het hun gelegen kwam. Nu zij Spanje half omsingeld hebben (dit is een referte naar de bezetting van Noord-Afrika door de Geallieerden, hun beheersing over het Westelijk deel van de Middellandse Zee en de vesting van nauwere betrekkingen met Portugal) zijn zij reeds begonnen met meer eisen."

Gil Robles zeide, dat het belachelijk is om aan te nemen — als nazisme en fascisme verpletterd zijn — dat de Geallieerden het Franco-regime aan de macht zullen laten.

Het herstel van de monarchie — zo zeide hij — is de enige wijze om „de naderende ramp te voorkomen." De rechtse leider verklaarde, dat „het zeer gevaarlijk" zou zijn een scheuring in het leger te veroorzaken, „doch het 's nog gevaarlijker de situatie te rekken waaronder het moederland een groter risico moet lopen dan in enig tijdperk van zijn geschiedenis."

„De vreedzame, onbloedige oplossing ligt in het leger zonder opstand of verraad, doch enkel door het toe uiting brengen van de „trouw aan het moederland." Don Juan — zo zeide hij — „is volkomen vastberaden op te treden en zal het zeer spoedig doen." (Londen, (AP) 3.12).

[1]) Franco is heden jarig: hij wordt 51 — Red.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— **Vermeld wordt**, dat het 5e leger in Italië reeds belangrijke stellingen veroverd heeft op de top en in de omgeving van de 850 meter hoge berg Camino, op 6½ kilometer ten Zuid-Westen van Mignano. De radio van Algiers deelde mede, dat het 5e leger Calabrito veroverd heeft.

— **Het 8e leger** heeft Casoli genomen en San Vito bereikt. Casoli ligt ten Westen van Castel Fretano. San Vito ligt op 25 kilometer van de havenstad Pescara aan de Adriatische Zee.

— **Het Joegoslavisch** communiqué meldt, dat de guerrillero's de stad Debar in Macedonië moesten ontruimen en dat er hevig gevochten wordt in Croatië; meer dan 300 Duitsers werden in deze gevechten gedood.

— **De Duitsers** maakten in Kopenhagen bekend, dat voortaan alle Deense saboteurs, die gearresteerd worden, zullen worden terechtgesteld.

— **Een verklaring van de Raf** deelde mede, dat verschillende Duitse gevangenen, die genomen werden toen de Britse troepen de Sangro-linie doorbraken „gek werden als gevolg van de Geallieerde bombardementen; de meeste anderen zijn geschokt of uitgeput". Sommige gevangenen zeiden, dat de onophoudelijke luchtaanvallen, welke de opmars vergezelden, een „geweldige demoralisatie" onder de vijandelijke troepen veroorzaakt hebben.

— **Het Duitse communiqué** meldt, dat „vijandelijke" vliegtuigen zich hedenmorgen boven Berlijn bevonden.

De Duitsers gaven toe, dat grote schade in verschillende wijken van Leipzig is aangericht en dat er slachtoffers veroorzaakt werden onder de bevolking.

CARLA HERMIN
EN
JOSELINE MARIE TEJERA
geven met blijdschap kennis van de komst van hun zusje
Jeannette Maritza
ST. ELISABETHGASTHUIS 4-12-'43.

PAS ONTVANGEN:
„GRIMOLDI"
HEEREN- EN KINDERSCHOENEN
„ARCH PRESERVER"
— HEERENSCHOENEN —
Vele kleuren, alle maten en prijzen: LA BOTA ARGENTINA
DE RUYTERPLEIN

VOOR:
LIMONADE SODAWATER
en
RONY COLA
IS HET ADRES
Imperial Aerated Water
M. S. MADURO — Tel. 1770.
8—3

Voor Elk Wat Wils!
Cadeaux-Artikelen:
Gouden en Zilveren Voorwerpen
Zijden Stoffen
Heeren- en Dames-Horloges
Indische Juweelen
PARFUMERIEËN.
Neemt eens een kijkje bij:
Palais Oriental
HEERENSTRAAT
U ZULT TEVREDEN NAAR HUIS TERUGKEEREN!

De naam Chunking
SPREEKT VOOR ZICH ZELF.

HENRI GOURDON

Een van Frankrijks vooraanstaande mede-ontwerpers en fabrikanten van fijne zijde, vluchtte na de val van Frankrijk naar Amerika waar het hem gelukte zijne zoo fijne kunst te combineeren met Amerikaansche kwaliteit. Het is ons een waar genoegen U te kunnen berichten, dat wij de eerste partij BEDRUKTE ZIJDE EN „PETIT POINT" GEORGETTE pas hebben ontvangen, speciaal ontworpen door dezen grooten artist. Wij noodigen U derhalve uit zoo spoedig mogelijk een kijkje in onze vitrinen te komen nemen, alwaar een van deze mooie stoffen geëtaleerd is. Verder kunt U op aanvraag binnen nog meer van deze magnifieke stoffen bezien.

Bij aankoop van 2½ Meter of meer krijgt U VRIJ een BUTTERICK-patroon, waarvan wij een groote sorteering hebben aangekregen. Wat een ideale combinatie:

„Een GOURDON PRINT EN EEN BUTTERICK MODEL".

Elk dessin is een juweel.

Elk dessin is een meesterstuk.

EL GLOBO
Voor kwaliteitsgoederen

heeft speciaal voor de komende feestdagen haar voorraad
Levensmiddelen
en
Dranken
aanmerkelijk aangevuld, en noodigt U beleefd uit tot een bezoek aan de zaak
Colombusstraat 8.
AANBEVELEND,
Teofilo S. Cuales.

Speciaal voor onze Arubaansche klanten!
Dameschoenen
groote en uitgebreide sorteering Canadeesche
Sport en Wandelschoenen,
alle kleuren, alle maten en alle prijzen.
Huaracha
(Mexicaansche Sandalen)
in alle kleuren — maten en prijzen.
Bata

St. Nicolaas!
Wij offreeren een beperkte doch aardige collectie
SPEELGOED
Cooperatieve Ver. & Nijverheid
OTRABANDA — PUNDA

GEVRAAGD:
Voor directe indiensttreding
Een Aankomend Kantoor-Bediende.
Aanmelden: 9 uur — 11.00 uur v.m. en 1.00 uur — 5.00 uur n.m.
N.V. Combinatie Pletterij-Nederhorst
HOOGSTRAAT 51.
2—2

„Centro Social Catolico"

Noodigt hierbij al haar leden voor as. Zondag, 5 December, uit, ter bijwoning van het volgende:

10 a.m.: Finale van de Domino-Competitie voor de „Pabst-Beker".

2 p.m.: Sint Nicolaasfeest voor de kinderen van de leden van het „Centrum".

8 p.m.: Uitreiking van de „Pabst-Beker".

Dans.

Geen introductie!

UIT DE PERS:

LA UNION OVER EEN „COMMISSARIAAT".

Wij lezen in „La Union" over de voorgenomen instelling van een „Commissariaat" door de C.P.I.M. in een hoofdartikel waarvan hier enkele gedeelten (vertaald uit het Papiaments) volgen:

„Wij weten van tevoren, dat wij een delicaat onderwerp gaan aanroeren, maar aangezien het als van algemeen belang beschouwd kan worden, gaan wij hiertoe over, in de hoop dat het dat resultaat zal afwerpen dat wij ervan verwachten.

Wat is een Commissariaat? Een Commissariaat is een inrichting, die wij in elk groot bedrijf aantreffen en die tot doel heeft dat bedrijf en zijn employees van het nodige te voorzien ter bevordering van een goede gang van zaken en een goede orde in de administratie. Behalve dit zijn er ook Commissariaten, die tot doel hebben de door de employees benodigde artikelen tegen een voordelige prijs te leveren. Maar er zijn ook Commissariaten die tot doel hebben een blijvend toezicht op de salarissen te houden, hetgeen een verkeerde politiek is van de meeste bedrijven.

Zoals wij in ons hoofdartikel van verleden week gezegd hebben, is ons ter ore gekomen, dat de C.P.I.M. in een vergadering van de arbeiders of van hun vertegenwoordigers verklaard heeft, dat zij er niet aan denkt een verdere tractementsverhoging te verlenen, aangezien al deze verhogingen de zak van de kooplieden terechtkomen. Om te beginnen geven wij toe, dat er vele kooplieden, voornamelijk vreemdelingen zijn, die hun prijzen op exorbitante wijze opdrijven en die van elke gelegenheid gebruik maken om die prijzen meer en meer op te voeren, daardoor van ons volk een groot offer eisende.

Weliswaar drijven deze kooplieden van kwade trouw de C.P.I.M. ertoe om aan een Commissariaat te denken, aangezien aan de ene kant bekeken, de C.P.I.M. haar employees moet verdedigen tegen misbruik door kooplieden van kwade trouw. Maar wij moeten niet vergeten, dat er eerlijke kooplieden zijn en ook van goede trouw, die een zaak hebben, die hun handel op eerlijke wijze en volgens hun geweten drijven en dat deze kooplieden niet moeten vallen onder de kooplieden van kwade trouw, die naar het schijnt de C.P.I.M. ertoe zullen brengen dit besluit te nemen. In naam van deze eerlijke kooplieden menen wij ook te moeten protesteren tegen genoemde uitdrukking. Als de C.P.I.M. een inrichting, die wij Commissariaat noemen, in het leven wil roepen, uitsluitend met het doel haar employees van het nodige, dat zij niet ergens anders kunnen krijgen te voorzien dan juichen wij dit toe.

Maar als de C.P.I.M. in de eerste plaats aan salarispolitiek denkt d.w.z. dat zij door middel van haar Commissariaat het salaris van haar employees zo laag mogelijk wil houden, dan veroordelen wij dat plan ten zeerste en geloven wij, dat onze handel een protest hiertegen bij het Gouvernement moet indienen opdat zulks niet geschiede. De algemene opinie is dat een Commissariaat van de C.P.I.M. niet anders in het leven geroepen kan worden dan met het doel salarissen zo laag mogelijk te houden."

Wij willen in weinig woorden zeggen, dat een Commissariaat van de C.P.I.M. op Curaçao slechts een schijnbaar voordeel is om haar employees, maar tenslotte zal het in haar handen een sterk instrument zijn om de salarissen zo laag mogelijk te houden. Derhalve zal een Commissariaat ongetwijfeld tot gevolg hebben een grote benadeling van onze locale handel, die nooit het hoofd kan bieden aan een concurrentie gebaseerd op verkoop zonder winst. Tenslotte zal het een zeer groot nadeel en een financiële achteruitgang voor 's lands kas zijn en een ontwrichting van ons economisch leven veroorzaken. Maar wij moeten niet denken, dat er tegen dit plan niets gedaan kan worden. Wij weten reeds, dat de Kamer van Koophandel deze zaak onder handen heeft en een goed gedocumenteerd protest aan het opmaken is om aan het Gouvernement te zenden.

Wij weten ook, dat er een Bedrijfscommissie bestaat, een Gouvernementsinstantie, die deze zaak grondig moet onderzoeken en daarop advies moet uitbrengen. Ook moet zij het ernstig probleem: wat een minimum loon of vitaal salaris voor Curaçao moet zijn, onderzoeken. In verband met het feit, dat deze Commissie uit personen bestaat, die voelen en leven met ons volk en zijn vooruitgang, twijfelen wij er niet aan, dat zij een zeer goed advies zal uitbrengen. In afwachting van het resultaat van het werk van deze Commissie, van de bemoeiïngen van de Kamer van Koophandel en van het besluit van het Gouvernement, raden wij der arbeidersklasse aan om ook over deze delicate zaak na te denken, maar inlichtingen te vragen bij personen, waarin zij vertrouwen stellen en die bewezen hebben altijd in haar voordeel te werken.

Kijk niet alleen naar de schijnbare voordelen, die het u biedt, maar vestig uw aandacht meer op de toekomst en op de voordelen, die recht en billijkheid u kunnen geven en op de voordelen verbonden aan de welvaart van Curaçao, waarop het gehele volk recht heeft."

Later schreef „La Union" nog:

„Er werd reeds op 12 Mei dit jaar een vergadering op de Isla gehouden, waarin ernstig werd gesproken over het door de handel op exorbitante wijze opvoeren van de prijzen en dat een commissie zich tot den Gouverneur heeft gewend om hierover te spreken en maatregelen hiertegen te verzoeken.

In die vergadering werd ook gesproken over het oprichten van „schaft- en rook-localen" en over de waarschijnlijkheid, dat dit zou kunnen gebeuren in combinatie met „cantine en toko". Ook weten wij, dat de C.P.I.M. een salaris-verhoging voor de arbeiders in overweging had genomen, maar dat dit niet ten uitvoer gelegd kon worden, aangezien de prijzen „nog niet gestabiliseerd waren en dientengevolge elke verhoging in de zak van de kooplieden terecht zou komen.

Gedurende een onderhoud in Augustus tussen die Commissie en een hogen ambtenaar van de C.P.I.M., heeft de Heer Kibbelaar, voorzitter van de Arbeiders Advies Commissie, zijn spijt betuigd, dat verscheidene van de door de arbeiders geuite verlangens reeds jaren aanhangig zijn in afwachting van een oplossing, hetgeen een nadelige invloed oefent op het moreel van de arbeiders, vooral nu de prijzen met de dag verhoogd worden en niet gestabiliseerd worden.

Hij heeft duidelijk aan het licht gebracht, dat de toestand van de arbeiders zo slecht is, dat hierin een verbetering vereist is en daarom een nadere bestudering van de klachten van de arbeiders verzoekt.

De Arbeiders Advies Commissie heeft een commissie naar den Gouverneur gezonden om Zijner Excellentie te verzoeken een stabilisatie van prijzen op een zo ruim mogelijke voet in te stellen en te willen toezien, dat in de practijk ook hieraan de hand worde gehouden, aangezien de **C.P.I.M. niet genegen is een extra duurtebijslag aan de arbeiders toe te kennen zolang het Gouvernement een volledige en effectieve regeling van de prijzen niet vaststelt, omdat elke verhoging uitsluitend ten bate van de kooplieden in de stad zal komen, die hun prijzen wederom zullen verhogen."**

Wij kunnen niet ontkennen, dat wij deze woorden zeer krenkend aanvoelen voor het prestige van onze handel.

Wij geven toe, dat er enige kooplieden zijn, die exorbitante prijzen vragen en wel voornamelijk vreemde kooplieden — let op al de processen-verbaal van de laatste maand — maar dit geeft aan de C.P.I.M. niet het recht om te generaliseren en een dergelijke opinie te vormen omtrent de gehele handel, waardoor zelfs de kooplieden van goede trouw de naam van dief moeten dragen.

Kooplieden van kwade trouw moeten gestraft worden en als zij hun practijken van oplichtingen herhalen, dan kan het Gouvernement hun het recht ontzeggen verder deel uit te maken van de handel. Maar wij herhalen, dat de kooplieden van goede trouw niet voor de schuld van anderen moeten boeten.

Door deze handeling van de C.P.I.M. voelt iedereen duidelijk, dat het voornaamste doel is de tractementen laag te houden aangezien de C.P.I.M. dit doet door een billijke verhoging onder deze nijpende omstandigheden voor de arbeiders te weigeren in de hoop, dat van Bestuurszijde een **„volledige en effectieve regeling van prijzen"** in het leven zal worden geroepen.

Maar wij willen deze zaak uit een andere hoek beschouwen.

De C.P.I.M. spreekt op een dergelijke wijze over onze handel, maar vergeet daarbij, dat zij ook beschouwd wordt als een soort handel en alsof de andere handel rekening moet houden met andere dingen, waarmede de C.P.I.M. geen rekening heeft te houden. Wij moeten niet vergeten, dat de C.P.I.M. speciale concessies heeft en speciale voordelen geniet, die de algemene handel niet heeft. Invoer geschiedt op een zeer liberale wijze; belastingen zijn op een zeer oude basis en voor de C.P.I.M. op zeer voordelige wijze vastgesteld, die de werkelijkheid niet benaderen en die noodzakelijk herzien moeten worden.

De belastingen, die de C.P.I.M. aan het Gouvernement betaalt moeten veel hoger zijn, meer in overeenstemming met de enorme omvang van de zaak en met de enorme winsten, die zij afwerpt.

Er wordt gezegd, dat men de kip, die gouden eieren legt, niet moet slachten, aangezien er een eind aan komt. Deze uitdrukking is werkelijk zeer mooi, maar niemand kan ons wijs maken, dat de C.P.I.M. op Curaçao is gekomen uitsluitend met het philanthropische doel ons te beschermen en te doen bloeien.

De C.P.I.M. heeft zich hier gevestigd, omdat de geographische ligging van Curaçao zeer voordelig voor haar uitkomt en zij hierin de mogelijkheid inziet enorme voordelen te trekken zomede uit onze haven en bevolking. Anders zou Curaçao in de ogen van Europa het kleine en onbetekenend eiland zijn gebleven.

Wij maken een evolutie tijdperk mede en wij achten het niet meer mogelijk de ouderwetse politiek en het Europese economisch systeem dat zij blijkbaar volledig willen invoeren, door te zetten, een systeem, dat in de historie bewezen heeft een fiasco te zijn geweest en hetwelk zij altijd in het hart van Amerika, waarbij wij op geographische wijze gesproken behoren hebben willen invoeren.

Wij herhalen dat de gezonde en nanatuurlijke grondslag van elk bedrijf is winsten te maken; dientengevolge

La Union over een Commissariaat 3.

maakt die grondslag het eerste doel uit ook van de C.P.I.M. Maar wij geloven dat het doel van een groot bedrijf als de C.P.I.M. een dubbel doel moet zijn: zij moet ook een gezonde welvaart voor ons scheppen en zulks zo ver mogelijk doorvoeren; zij moeten een geest van verstandhouding en beter begrip tussen Nederland, Europa en de West scheppen.

Het middel om het idee **Nederland en Curaçao zijn een** te verwezenlijken ligt eerder in handen van een bedrijf gelijk de C.P.I.M. dan bij anderen. Een bedrijf zoals de C.P.I.M. had voor Curaçao niet alleen moeten zijn een oorzaak van zijn welvaart, vooruitgang, moreel en grootheid, maar ook voor zijn individuele trots als Nederlander.

Resumerende verklaren wij, dat het plan voor het oprichten van een Commissariaat alleen door ons goedgekeurd en aanbevolen zal worden en heilzaam en goed voor Curaçao zal zijn, als het tot doel heeft ambtenaren te helpen. Maar het zal nooit tot doel mogen hebben de salarissen te controleren of te verlagen, daardoor de levensstandaard noodzakelijk laag te houden, de handel te verarmen en de financiën van ons Gouvernement te verzwakken.

De locale handel, bedrijven en kleine industrieën moeten hun natuurlijk recht kunnen behouden om te blijven bestaan en geen enkele overmacht moet in het bezit zijn van een zo grote macht om hun het bestaan te ontnemen."

St Nicolaas St Nicolaas St. Nicolaas.

Voor het aanstaand ST. NICOLAASFEEST zijn onze uitstalkasten extra gesorteerd.

WIJ BIEDEN U

Keurige Geschenken

van blijvende waarde, en zijn gaarne bereid U bij te staan in het doen van Uw keus, o.a.

Prachtige Zilveren Theestellen.

Snoezige armbanden, broche's oorringen, vingerringen, Jade- en andere colliers,

Heeren reisnecessaires, aschbakjes, enz.

Een mooie sorteering dames- en heeren horloges

en nog veel meer.

Ed. H. Raghunath

Madurostraat No. 26. Telefoon No. 1397.

Openbare Verkooping.

Op Dinsdag, 7 December 1943, des voormiddags om 9 uur, zal in de groote loods op de Motetwerf ten overstaan van den notaris Mr. A. A. G. Smeets met den openbaren verkoop volgens plaatselijk gebruik worden voortgegaan van de goederen, toebehoorende aan de zich in door den vijand bezet gebied bevindende employés van de C.P.I.M. en C.S.M. Onder de te verkoopen goederen bevinden zich serviezen, tafelzilver, linnengoed, keukengerei, naaimachines, vloerkleden, speelgoed, boeken, eenig meubilair en allerlei verdere zaken van inboedel.

De te verkoopen goederen zijn te bezichtigen Maandag 6 December as. van 9 — 12 en van 5 — 2 uur in vermelde loods. Op de kijkdagen, zoowel als op de dagen dat geveild zal worden en de goederen kunnen worden afgehaald zullen de ferry-bootjes varende tusschen het de Ruyterplein (Willemstad) en Negropont (Emmastad) de Motetwerf aandoen.

Toegangsbewijzen tot den loods op de Motetwerf, geldig voor de kijkdagen, de dagen van veiling en afhaling worden, op vertoon van identiteitsbewijs met foto, afgegeven aan het kantoor van Militaire Havenbeveiliging (gevestigd in het voormalige kantoor van de Kamer van Koophandel) aan de Handelskade alhier.

Werknemers van de C.P.I.M. en C.S.M. gelieven zich voor toegangsbewijzen tot de Adeeling Personeel, Hoofdkantoor C.P.I.M. te wenden.

AGENTEN P. A. A., E. A.

PASSAGES en INLICHTINGEN

— BEHALVE BIJ DE K. L. M. AGENTEN —

BIJ HET

K.L.M. Passagebureau

DE RUYTERKADE 3

WEEKDAGEN: 7:30 TOT 18:00

ZONDAGS: 10:00 TOT 12:00

TELEFOON:

KANTOOR: 1022

NA KANTOORUREN: 1417

TELEFOON No. 03 - 27 is vervallen.

3—3

BEKENDMAKING.

GOUVERNEMENT VAN CURACAO.

UITGIFTE.

3% OBLIGATIE LEENING GROOT f. 1.000.000.—.

De inschrijving voor bovenstaande leening, verdeeld in een serie A van 5000 obligaties, elk van nominaal f. 100.— en in een serie B van 500 obligaties, elk van nominaal f. 1000.—, zal worden opengesteld van **10 December tot en met 15 December e. k. 4.30 uur n m.**

DE KOERS VAN UITGIFTE IS 100½.

Prospecti en inschrijvingsbiljetten vanaf 3 December e. k. verkrijgbaar:

Op Curaçao, ten Postkantore en ten kantore van het Crisisbureau, Pietermaaiweg no. 4.

Op Aruba, ten Gezaghebberskantore, Postkantore te Oranjestad en hulppostkantoor te St. Nicolaas.

Op Bonaire, ten Gezaghebberskantore.

ONDERSCHEIDINGEN.

Hare Majesteit de Koningin heeft persoonlijk wederom onderscheidingen uitgereikt aan 21 Nederlanders, die op uiterst gevaarlijke wijze naar Engeland zijn weten te ontsnappen.

DE BUREAUX DER HERSTELCONFERENTIE.

Het hoofdkantoor van de Herstelconferentie zal te Washington worden gevestigd. Een Europees bureau komt te Londen. Waar het bureau voor het Verre Oosten zal komen, staat nog niet vast. De staf wordt, naar verzekerd wordt, ten volle internationaal.

NEDERLANDSE CONSUL-GENERAAL TE MADRID GAAT HEEN.

Den Heer T. de Bruyn-Tengbergen is op eigen verzoek eervol ontslagen, als Nederlandse Consul-Generaal te Madrid. Dr. T. Bergsma is tot Nederlandse ViceConsul in algemene dienst benoemd.

ING.

TOMAS PACANINS

Cónsul General de los Estados Unidos de Venezuela en Curazao, Antilla Holandesa, se complace en participar a los venezolanos residentes en ésta, a las Autoridades locales y al comercio que, habiendo tomado posesión de su cargo, le es muy grato ofrecerse a sus órdenes.

Curazao, 2 de Diciembre de 1943.

WIE ZOEKT NAAR EEN SINT NICOLAAS CADEAU

Dat niet alleen heel mooi, maar ook nuttig moet zijn.......

Kan momenteel bijzonder rijke keuze vinden in onze fijne sorteeringen

Kleeding- en andere artikelen voor

DAMES, HEEREN en KINDEREN!

Voor "iets aparts" kan ook nu weer rekenen op:

"LA CASA AMARILLA"

2—2

TE KOOP GEVRAAGD

in groote hoeveelheden,

BLANKE EN DONKERE WIJNFLESSEN

HANDELMAATSCHAPPIJ KUSTERS CURACAO N. V.

Breedestraat 8, Punda. (boven „Het Ideaal")

Telefoon 1853.